

ZASADY REAGOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA OSOBY MAŁOLETNIEJ

Niniejszy dokument określa sposób postępowania w sytuacjach, gdy istnieje podejrzenie, że dobro lub bezpieczeństwo małoletniego jest zagrożone.

Sytuacja I Interwencja w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez osoby dorosłe (personel, współpracownicy, osoby trzecie)

1. Sytuacja bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia

- **Opis sytuacji:** Gdy podejrzewamy, że małoletni doznał poważnego uszczerbku na zdrowiu (np. złamania, rany, oparzenia, utrata zęba, objawy ciężkiego pobicia), padł ofiarą wykorzystania seksualnego lub jego życie jest w niebezpieczeństwie.
- **Działania:**
 - Natychmiast zapewnij małoletniemu bezpieczeństwo, oddzielając go od osoby podejrzewanej o sprawstwo.
 - Niezwłocznie **wezwij policję**, dzwoniąc pod numer alarmowy **112** lub **997**.

2. Inne formy przemocy fizycznej i psychicznej

- **Opis sytuacji:** Gdy podejrzewamy, że małoletni doświadcza incydentalnej przemocy fizycznej (np. klapsy, szarpanie, popychanie) lub psychicznej (np. upokarzanie, wyśmiewanie, izolowanie, dyskryminacja).
- **Działania:**
 - Zapewnij małoletniemu bezpieczeństwo, oddzielając go od osoby podejrzewanej.
 - Natychmiast odsuń osobę podejrzewaną od jakiegokolwiek kontaktu ze wszystkimi małoletnimi przebywającymi na terenie instytucji, aż do pełnego wyjaśnienia sytuacji.

3. Podejrzenie popełnienia innego przestępstwa

- **Opis sytuacji:** Gdy istnieje podejrzenie, że małoletni jest ofiarą innego czynu zabronionego, który nie został wymieniony powyżej.
- **Działania:**
 - Zapewnij małoletniemu bezpieczeństwo poprzez izolację od domniemanego sprawcy.
 - Złóż **pisemne zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa** do właściwej jednostki policji lub prokuratury.

4. Niewłaściwe i niepokojące zachowania

- **Opis sytuacji:** Gdy osoba dorosła zachowuje się w sposób niepokojący, ale niebędący bezpośrednią przemocą (np. używa wulgarnego języka, krzyczy, wygłasza niestosowne uwagi).
- **Działania:**
 - Zapewnij małoletniemu komfort i bezpieczeństwo, oddzielając go od tej osoby.
 - Przeprowadź rozmowę dyscyplinującą z osobą, której zachowanie budzi zastrzeżenia.
 - W przypadku braku poprawy, przedstaw przełożonym wnioski o zakończenie współpracy z tą osobą.

5. Postępowanie wyjaśniające wewnątrz instytucji (dot. pracowników i współpracowników)

- W każdym przypadku, gdy osobą podejrzaną o krzywdzenie jest członek personelu, Pełnomocnik Rektora ds. Ochrony Małoletnich (lub inny wyznaczony organ) jest zobowiązany do przeprowadzenia wewnętrznego postępowania wyjaśniającego.
- Postępowanie to obejmuje zebranie wyjaśnień od osoby podejrzananej, rozmowę z małoletnim (z uwzględnieniem jego komfortu i dobra) oraz z ewentualnymi świadkami. Możliwe jest skorzystanie z pomocy psychologa w rozmowach z pokrzywdzonym i świadkami.
- Jeśli naruszenie dobra małoletniego było poważne (np. naruszenie godności, dyskryminacja), należy rozważyć natychmiastowe **zakończenie stosunku pracy lub umowy cywilnoprawnej** z taką osobą.
- Jeśli sprawca jest pracownikiem podmiotu zewnętrznego, należy zażądać od tego podmiotu odsunięcia go od pracy na terenie uczelni, a w skrajnych przypadkach rozważyć zerwanie umowy z tą instytucją.

SYTUACJA II Interwencja w przypadku przemocy rówieśniczej (sprawcą jest osoba nieletnia)

1. Sytuacja bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia

- **Opis sytuacji:** Gdy jeden małoletni wyrządza drugiemu poważną krzywdę fizyczną (zgodnie z definicją w Części I, pkt 1) lub stosuje przemoc seksualną.
- **Działania:**
 - Zapewnij bezpieczeństwo poszkodowanemu dziecku, izolując je od agresora.
 - Wezwij opiekunów prawnych obu stron (poszkodowanego i sprawcy) w celu poinformowania o zdarzeniu.
 - Powiadom **sąd rodzinny lub policję**, składając zawiadomienie o czynie karalnym.

2. Inne formy przemocy rówieśniczej

- **Opis sytuacji:** Gdy dochodzi do incydentów przemocy fizycznej o mniejszym nasileniu, przemocy słownej, wykluczania z grupy czy innych niepokojących zachowań.
 - **Działania:**
 - Rozdziel małoletnich i zapewnij im bezpieczeństwo.
 - Przeprowadź indywidualne rozmowy z opiekunami prawnymi każdej ze stron.
 - Wspólnie z opiekunami i dziećmi **opracuj plan naprawczy** mający na celu rozwiązanie konfliktu i zapobieganie podobnym sytuacjom.
 - Jeśli przemoc ma charakter powtarzalny, złóż do sądu rodzinnego (właściwego dla miejsca zamieszkania sprawcy) **wniosek o wgląd w sytuację rodziny**.
-

SYTUACJA III Interwencja w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez opiekuna prawnego lub członka rodziny

1. Sytuacja bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia

- **Opis sytuacji:** Gdy istnieją przesłanki, że opiekun lub inny członek rodziny spowodował u małoletniego poważny uszczerbek na zdrowiu, dopuścił się wykorzystania seksualnego lub w inny sposób zagraża jego życiu.
- **Działania:**
 - W miarę możliwości zapewnij dziecku bezpieczeństwo. Jeśli opiekun jest obecny, działaj z rozwagą, aby nie eskalować zagrożenia.
 - Niezwłocznie **zawiadom policję** pod numerem **112** lub **997**.

2. Podejrzenie zaniedbania lub niewydolności wychowawczej

- **Opis sytuacji:** Gdy obserwujesz u małoletniego symptomy zaniedbania (np. jest stale głodny, brudny, ubrany nieadekwatnie do warunków pogodowych).
- **Działania:**
 - Porozmawiaj z opiekunem o swoich spostrzeżeniach, oferując informację o dostępnych formach wsparcia (np. psychologicznego, materialnego).
 - Jeśli opiekun nie współpracuje lub sytuacja się nie poprawia, zgłoś sprawę do **właściwego ośrodka pomocy społecznej** z sugestią wszczęcia procedury „**Niebieskiej Karty**”.

3. Podejrzenie innej przemocy lub przestępstwa

- **Opis sytuacji:** Gdy podejrzewasz, że opiekun stosuje wobec dziecka przemoc fizyczną (np. klapsy) lub psychiczną (krzyk, upokarzanie) albo jest ono ofiarą innego przestępstwa w środowisku rodzinnym.

- **Działania:**

- Porozmawiaj z opiekunem, informując go o konsekwencjach takich zachowań i oferując wsparcie.
 - W przypadku braku reakcji lub gdy przemoc się powtarza, **jednocześnie**:
 - Powiadom **ośrodek pomocy społecznej**.
 - Złóż do **sądu rodzinnego wniosek o wgląd w sytuację rodziny**.
-

Działania po zakończeniu interwencji

1. **Analiza i wnioski** → Po każdej interwencji wyznaczona osoba lub zespół sporządza pisemny raport. Raport musi zawierać rekomendacje działań prewencyjnych (np. dodatkowe szkolenia dla personelu, zmiany organizacyjne, wsparcie psychologiczne dla uczestników zdarzenia), które zminimalizują ryzyko powtórzenia się krzywdy w przyszłości. Dokument powinien określać terminy realizacji i osoby odpowiedzialne za wdrożenie zaleceń.
2. **Raportowanie** → Ustalenia i rekomendacje są przedstawiane na piśmie Rektorowi.
3. **Poufność** → Wszystkie osoby zaangażowane w proces interwencji są zobowiązane do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji dotyczących sprawy, chroniąc dobro małoletniego i dane osobowe zaangażowanych stron.
4. **Archiwizacja** → Całość dokumentacji (notatki z interwencji, protokoły ze spotkań, raporty i rekomendacje) jest gromadzona i przechowywana w Biurze ds. Wartości Akademickich.